

Finansdepartementet
Skattelovavdelingen
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

FINANSDEPARTEMENTET	
24. APR. 2006	
Saksnr.	05, 2957-35
Arkivnr.	

21. april 2006

Høring om politiets tilgang til valutaregisteret

Vi viser til Finansdepartementets høringsbrev av 16. januar 2006 om politiets tilgang til valutaregisteret.

Utvidelse av politiets tilgang til valutaregisteret

Norsk Øko-forum (NØF) støtter forslaget om at valutaregisterloven § 6 endres slik at bestemmelsen ikke legger noen begrensning på politiets tilgang til valutaregisteret. Det er etter vår oppfatning uheldig at politiet ikke kan utføre søk i registeret før det er iverksatt etterforskning.

Å følge pengestrømmene er kanskje den viktigste metoden for å avdekke, innfordre og dermed motvirke økonomisk kriminalitet. Bekjempelse av den profittmotiverte kriminaliteten er et alvorlig internasjonalt problem. Hvitvasking av utbytte fra straffbare handlinger foregår mest effektivt på tvers av landegrensene. Transport/overføring av pengene til andre land, som kontanter, eller fra konto til konto, og på kryss og tvers av landegrensene, gir ofte et godt resultat for den som ønsker å hvitvaske utbyttet. I denne forbindelse vil politiets tilgang til valutaregisteret være viktig. For å kunne avdekke om det har skjedd noe ulovlig, også før etterforskning formelt igangsettes, vil det være nødvendig å endre bestemmelsen i valutaregisterloven § 6. Særlig viktig vil dette være når ØKOKRIM mottar hvitvaskingsmeldinger, hvor det via oppslag i valutaregisteret raskt kan avklares om det er berettiget mistanke om lovbrudd.

Vi finner det særdeles uheldig at Norge har fått kritikk av FATF fordi politiet ikke kan utføre søk i valutaregisteret før det er iverksatt etterforskning. Etter vår oppfatning bør Norge ha som ambisjon å være et forgangsland i bekjempelsen av økonomisk kriminalitet og hvitvasking. Vi viser bl.a. til ambisjonene og de gode tiltakene som fremgår av Regjeringens handlingsplan mot økonomisk kriminalitet, se for eksempel pkt. 9.7 om tilbakeføring og deling av inndratt utbytte, pkt. 10 om tiltak mot hvitvasking og finansiering av terrorisme og pkt. 4.2 og 11.2.3 om betydningen av valutaregisteret – også for politiet når det gjelder smugling av valuta.

Vi støtter også forslaget om at det er politiet som etat, ikke bare ØKOKRIM, som skal ha den utvidete tilgangen til valutaregisteret. Det er ikke bare ØKOKRIM som har til oppgave å bekjempe den profittmotiverte kriminaliteten. Politiet utenom ØKOKRIM har også arbeidsoppgaver som medfører behov for tilgang til registeret. Det er særlig viktig at også de nye Øko-teamene, samt de enheter som driver etterretning og analyse rettet mot organisert

kriminalitet får ubegrenset søkeadgang i valutaregisteret, forutsatt at dette er et ledd i politiets arbeid med å forebygge eller bekjempe kriminalitet.

Tilgang til valutaregisteret for skatteoppkreverne

Selv om høringssaken kun omhandler utvidelse av politiets tilgang til valutaregisteret, tillater vi oss samtidig å ta opp skatteoppkrevernes manglende tilgang til valutaregisteret.

I sin vurdering i Ot.prp. nr. 35 (2003-2004) uttalte Finansdepartementet:

”Å gi de kommunalt ansatte skatteoppkreverne tilgang til det nye valutaregisteret vil innebære en ikke uvesentlig utvidelse i forhold til dagens løsning. Skatteoppkreverne er ikke en del av den statlige skatteetaten, men utfører viktige oppgaver i skattesystemet. Ved å gi dem tilgang må registeret gjøres tilgjengelig for et stort antall flere brukere over hele landet. Personvern hensyn taler imot det. Departementet foreslår at man på dette punkt i første omgang viderefører dagens løsning, slik at tilgangen til registeret ikke utvides til også å gjelde skatteoppkreverne.”

Skattedirektoratet foreslo i sin høringsuttalelse om valutaregisterloven at også skatteoppkreverne bør få tilgang til valutaregisteret. Bakgrunnen for dette var bl.a. at de har ansvaret for innkreving og bokføring av skatter og arbeidsgiveravgift. Skatteoppkreverfunksjonene er faglig underlagt skatteetaten og disse funksjonene er en integrert del av skatteforvaltningen, selv om skatteoppkreverne administrativt er kommunale.

Departementets begrunnelse for ikke å inkludere skatteoppkreverne som direkte brukere av registeret var personvern hensyn og at man derfor i første omgang ikke gir tilgang til skatteoppkreverne. Erfaringer, samt utvidelsen av politiets tilgang til valutaregisteret, aktualiserer etter vår oppfatning at departementet på ny vurderer om skatteoppkreverne kan gis direkte tilgang til valutaregisteret på lik linje med skatteetaten for øvrig.

Personvern hensynet bør nå etter vår vurdering tillegges mindre vekt av flere grunner. Ikke minst vil vise til den nevnte kritikken fra FATF av Norge, som er grunnlaget for lovendringsforslaget i denne høringen. Denne kritikken slår etter vår oppfatning også til i forhold til skatteoppkrevernes manglende tilgang til valutaregisteret.

Vårt tyngste argument i forhold til personvern hensynet er imidlertid at skatteoppkreverne i forbindelse med skatteinnkrevingen og arbeidsgiverkontrollen i stor grad allerede i dag behandler sensitive opplysninger fra en rekke registre med direkte elektronisk tilgang. Skatteoppkreverne er således vant til å behandle sensitive opplysninger, er underlagt strenge straffesanksjonerte taushetspliktregler, har sterk fokus på taushetsplikten overfor sine ansatte, har gode rutiner for hvem som skal ha tilgang til opplysninger og gode rutiner for intern kontroll. Skatteoppkreverne har satt behandling av sensitive opplysninger i system og demonstrerer i det daglige evne til å behandle disse opplysningene på en trygg og forsvarlig måte. Å legge begrensninger på tilgang til registeret for utvalgte og spesielt kvalifiserte medarbeidere, vil slik vi ser det ivareta de bekymringer departementet måtte ha med hensyn til personvern hensynet.

Formålsbestemmelsen legger dessuten begrensning på bruken av opplysningene. Denne begrensningen gjør det mindre betenkelig å gi skatteoppkreverne tilgang.

Opplysninger fra valutaregisteret dreier seg videre om *rene økonomiske forhold*. Disse opplysningene skiller seg ikke fra det skatteoppkreverne allerede behandler daglig. Vi viser for eksempel til at skatteoppkreverne fikk adgang til å innhente opplysninger fra banker og andre finansinstitusjoner ved lov 28. mai 2004 nr. 27 til skattebetalingsloven § 47a.

Skatteoppkreverne arbeider med stadig mer kompliserte saker og saker med et internasjonalt tilsnitt. Omfanget av transaksjoner til og fra utlandet er økende, og særlig etter utvidelsen av EU fra 1. mai 2004 har arbeidsinnvandringen og bruken av utenlandsk arbeidskraft økt kraftig. Særlig problematisk er dette i forhold til arbeidskraft fra de østeuropeiske landene, hvor mulighetene for å innhente opplysninger fra disse landene er små. Det er særlig skatteoppkreverne som kontrollerer dette i dag gjennom arbeidsgiverkontrollene. Tilgang til valutaregisteret vil kunne gi økte kontrollmuligheter med pengeoverføringer til disse landene.

Et ytterligere eksempel på behovet for skatteoppkrevernes tilgang til registeret er den såkalte "drosjesvindelsaken" i Oslo, hvor det er avdekket omfattende smugling av valuta fra Norge til Pakistan ved fysiske passasjerkontroller på Gardermoen. Oslo likningskontor, Kemneren i Oslo og Tollregion Oslo/Akershus samarbeider i disse sakene ved at kemneren innfordrer skattekravene som er fastsatt av ligningskontoret og tar arrest i de pengene (kontantene) som blir beslaglagt av tollvesenet på Gardermoen. For innfordringsarbeidet ville det i denne saken være en stor fordel om kemneren kunne benytte valutaregisteret for å undersøke eventuelle transaksjoner fra disse skattyterne fra Norge til Pakistan, for derigjennom å avdekke og sikre eventuelle midler som er eller kan føres ut av landet.

Det er på det rene at en rekke skattytere unndrar seg innfordring ved å føre penger ut av landet. Da innfordring ofte er tidskritisk, er den manuelle rutinen med innhenting av opplysninger ved forespørsel til likningskontoret lite tilfredsstillende.

Slik vi ser det vil valutaregisterlovens formål, som blant annet er "*å bidra til riktig skatte- og avgiftsbetaling*", bli best ivaretatt dersom også skatteoppkreverne gis direkte tilgang til valutaregisteret. Skatteoppkrevernes arbeidsoppgaver medfører behov for direkte tilgang til registeret. Effektivitetshensyn tilsier at en utvidelse av tilgangen til valutaregisteret bør gjelde også for skatteoppkreverne. Det synes etter vår vurdering å ikke være nødvendig å endre selve lovbestemmelsen. Det må være tilstrekkelig med en redegjørelse for dette i proposisjonen.

Med hilsen
for Norsk Øko-forum

Jan-Egil Kristiansen
leder faglig utvalg